

Inleiding

't Baken biedt nieuw perspectief en ondersteuning voor iedereen in de Lochemse samenleving met een vraag over zorg, jeugd, werk en inkomen.

Veruit de meeste burgers redden zich prima zelf. Een klein deel heeft enige vorm van ondersteuning nodig en bij een nog veel kleiner deel is sprake van meervoudige problematiek. Dit betekent dat het merendeel van de dienstverlening zich afspeelt binnen één domein (Jeugd, Wmo of Werk&Inkomen). Het verwerken en delen van informatie kan dus beperkt blijven en zal in de regel in samenspraak met de betrokkene(n) plaatsvinden. Alleen wanneer sprake is van een noodzaak (bijv. de veiligheid en/of gezondheid van betrokkenen of omgeving is in het geding) kunnen zonder samenspraak informatie en gegevens worden gedeeld.

Dit privacy beleid is een verder uitwerking van het gegevensbeschermingsbeleid en -reglement van de gemeente Lochem specifiek voor 't Baken. Het schetst het kader, legt verbanden met de werkprocessen en de uitvoering voor de activiteiten binnen 't Baken.

Uitgangspunten Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De AVG vereist dat persoonsgegevens op een behoorlijke en zorgvuldige manier worden verwerkt en alleen gebruikt kunnen worden voor duidelijk omschreven doelen. Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt als daar een wettelijke grondslag voor is. Binnen 't Baken zijn de volgende gronden van belang:

- de gegevensverwerking is noodzakelijk om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke is onderworpen, of
- de gegevensverwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt (taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag).

Indien één van deze grondslagen ontbreekt kunnen persoonsgegevens verwerkt worden met de grondslag vitaal belang. Een gegevensverwerking is gerechtvaardigd indien deze noodzakelijk is ter bestrijding van een ernstig gevaar voor de gezondheid van de betrokkene of een andere persoon. Deze grondslag is alleen bedoeld om de fysieke integriteit of leven van de betrokkenen te waarborgen. Dit kunnen naast de belangen van de directbetrokkene ook nog zaken als het monitoren van een epidemie en de verspreiding daarvan of in humanitaire noodsituaties, vooral bij natuurrampen of door de mens veroorzaakte rampen zijn.

In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) staan de belangrijkste afspraken beschreven. Maar naast de AVG moeten professionals ook andere wetten volgen zoals onder andere de Ambtenarenwet, de Jeugdwet, de Participatiewet, Politiewet, Wmo of de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO). Deze wetten gaan weer **vóór** de bepalingen in de AVG.

Doel van gegevensverwerking

Het mag duidelijk zijn dat 't Baken aan gegevensverwerking doet, omdat zij daarmee kan voldoen aan haar wettelijke verplichting en/of goede vervulling van haar publiekrechtelijke taak. In het kader van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet heeft 't Baken gegevens van een inwoner nodig om een hulpvraag (de gevraagde voorziening, ondersteuning of uitkering) te kunnen beoordelen. Het gaat daarbij slechts om die gegevens die noodzakelijk zijn (need to know), proportioneel zijn (niet meer gegevens dan nodig) en doelmatig zijn.

Uitgangspunten

Uitvoering van de taken betekent noodzakelijkerwijs dat gegevens dienen te worden verwerkt door 't Baken. In de wet en daarop gebaseerde besluiten is soms vrij nauwkeurig, soms meer in algemene termen, beschreven welke gegevens nodig zijn voor de taakuitoefening. Bij dit alles dienen wel bepaalde principes in acht te worden genomen: behalve doelbinding (die in de meeste gevallen dus rechtstreeks uit de wet voortvloeit), gaat het daarbij om de principes van subsidiariteit en proportionaliteit en doelmatigheid. 't Baken hanteert de volgende uitgangspunten:

- A. De hulpvraag is het vertrekpunt
Voor alles geldt dat de hulpvraag (gevraagde voorziening, ondersteuning, uitkering) het vertrekpunt is en dat het doel van gegevensverwerking altijd hiermee in verband staat. Er worden alleen gegevens verwerkt, voor zover het noodzakelijk is voor de afhandeling van iemands hulpvraag en/of het mogelijk verstrekken van een voorziening, een vorm van ondersteuning of een uitkering. Daarbij wordt de burger geïnformeerd over wat er met zijn of haar gegevens gebeurt en waarom.
- B. Onderscheid tussen statusinformatie en inhoudelijke dossiers
De meeste gegevens worden in dossiers (met detailinformatie) vastgelegd en alleen de betreffende betrokken medewerker(s) heeft (hebben) daar toegang toe. Deze informatie is voor anderen niet van belang en gegevens wordt dus ook niet gedeeld. Alleen de regie- en statusinformatie (zogenaamde DAT-informatie) kan wel gedeeld worden. Met als doel om dubbele aanvragen en dat burgers meerdere keren hun verhaal moeten vertellen te voorkomen en regie mogelijk is.
- C. Gegevensverwerking is ingebed in werkprocessen
De burgers moeten er enerzijds op kunnen vertrouwen dat 't Baken niet onnodig of bovenmatig gegevens verwerkt en dat deze goed beveiligd zijn. Anderzijds wil 't Baken meer integraal gaan werken en is een brede vraagverkenning noodzakelijk. In het werkproces worden de momenten van gegevensdelen vastgelegd, en wordt de organisatie gedwongen steeds na te denken of en zo ja welke gegevensverwerking nodig is. Kortom bij eenvoudige situaties worden veel minder gegevens verwerkt dan bij complexe situaties.

Een medewerker krijgt die zaken en gegevens te zien die voor zijn werkzaamheden noodzakelijk zijn en meer niet. Alleen DAT-informatie wordt gedeeld en betrokken medewerkers hebben toegang voor zover noodzakelijk is voor hun dienstverlening.

Voor alle medewerkers van 't Baken (ambtenaren) geldt een geheimhoudingsplicht als onderdeel van de eed of gelofte die men aflegt in het kader van de Ambtenarenwet. Dat maakt dat wanneer men onzorgvuldig omgaat met persoonsgegevens dit kan neerkomen op plichtsverzuim. Hierop worden de medewerkers uitdrukkelijk gewezen.

't Baken dient te voldoen aan de eisen vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Gemeente breed moet dit zorgen voor een goede, zorgvuldige en veilige gegevensuitwisseling en procesuitvoering. Dit is vastgelegd in ons informatiebeveiligingsbeleid en dat is op het gehele Baken van toepassing.

Bijzondere omstandigheden

Het voorgaande gaat er steeds vanuit dat elke stap samen met de cliënt wordt gezet en dat de cliënt goed op de hoogte is van welke gegevens worden vastgelegd en gedeeld (transparantie). Er zijn situaties denkbaar dat de cliënt niet wordt geïnformeerd of dat vervolgstappen vereist zijn die afbreuk doen aan de privacy van een cliënt. Ook hier dient de deskundige een afweging te maken en dit ook expliciet vast te leggen, zodat dit later terug te vinden is en achteraf toetsing mogelijk is of de juiste afweging is gemaakt. In dit soort situaties kan ruggespraak worden gehouden met een collega. Verder wordt de cliënt als het ook maar even kan achteraf hierover geïnformeerd.

1. Binnen 't Baken heeft men soms ook met het gedwongen kader te maken. In dat kader worden gegevens (opgelegde maatregel, de uitvoering en betaling ervan) gedeeld indien noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de cliënt op de hoogte wordt gesteld met wie zijn gegevens worden gedeeld en wat er waar van hem vastligt. 't Baken moet deze gegevens hebben ter uitvoering van de wettelijke taak. Andersom kunnen deskundigen gevraagd worden (dossier) informatie te geven in het kader van een onderzoek vanuit het AMHK en/of Raad voor de Kinderbescherming. Men kan deze informatie van betrokkene verstrekken.
2. In het kader van bemoeizorg (zorg die geboden wordt aan zorgwekkende zorgmijders) is het ook noodzakelijk om gegevens te delen. Beoordeeld wordt of betrokkene daarover kan worden geïnformeerd, dat is niet altijd mogelijk. Of van deze uitzondering gebruik wordt gemaakt, beoordeeld de deskundige en toetst zijn voornemen nog aan de hand van de drie principes subsidiariteit, proportionaliteit en doelmatigheid. Het doel is een effectieve hulpverleningsrelatie tot stand te brengen. Zodra het contact met de zorgmijder is gelegd en een vertrouwensrelatie tot stand is gebracht, gelden wel weer onverkort de uitgangspunten. Ook hier wordt in het voortraject wel vastgelegd de afweging om gegevens vast te leggen en te delen en wordt de cliënt als het maar even mogelijk is achteraf hierover geïnformeerd.

-
-
3. Het kan ook zijn dat op een andere manier een melding of signaal binnenkomt over een burger of een gezin. Ook dan wordt een eerste inschatting gemaakt, waarbij als besloten wordt geen actie te ondernemen de melding of signaal slechts anoniem wordt genoteerd. In alle andere gevallen is melding de trigger om een gesprek met de cliënt aan te gaan en tot een vraagverkenning te komen. Waarbij het vooraf voor de cliënt duidelijk moet zijn dat hij/zij het gesprek mag weigeren en niet tot een gesprek verplicht is. Indien de cliënt weigert is het aan de deskundige om een afweging te maken over het vervolg.